

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrške slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

CENA NOVIN JE:

Za domaće, če jih več	Za amerikance, če jih več
vkúp hodi . . . . . 2 K,	vkúp hodi . . . . . 4 K 20 f,
ne samo edne . . . . . 3 K.	če samo edne . . . . . 5 K 40 f.

Cena vsakoga falata domá je 4 filere; v Ameriki 10 filerov.

Dobijo se
v Čerensovcih pri **KLEKL**
JOŽEFI plebanoši v pokoji.
Cserföld, Zalamegye.

Na té naslov se naj pošilajo: naroč
nina, glási i dári za Novine. Vsak pa
naj podpiše svoje imé, ki kaj novi-
nam naznája.

+

Rimpapapa Pij X.

1835-1914.

Malo rimpapov je zapústilo v težavnejših časaj svoje zemelško vladarstvo pa se odselilo v večnost, kak je to včino ravno naš dozđaj vladajoči Pij X. Katoličanska cerkev se majmre zdaj, gda se bijejo krvavi boji nej samo v Europi nego skoro po celom sveti, nahaja v težavnem položaji. To pa zato, ka je za nas katoličance vnogo odvisno od toga, kak se tej boji dokončajo. Da se pa brezi bože vole nikaj ne zgodi, zato zavúpajmo mi túdi vse na Previdnost božo, vej nam je Jezuš oblúbo, ka on znami ostane do konca sveta, pa ka katoličanske cerkvi nanč vrata peklenska ne bodo mogla premagati.

V spodanjih vrsticaj podamo kratek življenjepis Pija X.

Zibelka je Piji X. tekla na Benečkom, na lepoj severno-italijanskoj krajini v vesnici Rijeze. Prebivalci te vesnice so navekše sirmaški lúdje. Preživlajo se s polodelstvom.

Hižico s malov njivov sta mela túdi zakonskiva Janoš pa Margeta Sarto, šteriva sta bila roditela Pija X.

Poleg polodelstva je opravla Sarto Janoš túdi črevlarsko meštirjo, pa je bio túdi kak občinski sluga. Že z toga je viditi, ka je družina nej živela v obilnosti, nego je šče večkrat, zlasti gda se je družina povnožila, prišla túdi skrb pa pomenkanje v hižo.

V toj hiži se je dneva 2. junija 1835 narodo dečko, ki je pri krsti dobo ime Jožef. Oča pa mati sta se njemi jako veselila, pa se je šče te nanč nikomi senjalo nej, či s toga dečkeca postane gda púšpek, kardinal, patriarh i nazadnje rimski pápa.

Mali dečko je nej bio dugo brezi tovarsije; za dve leti je dobro bratšeka, šteri je bio kršćeni za Andželo, zatem pa po vrsti šest sestric. Krepko se je razvijao na dúši i teli. Gda je vučitel opazo, kak bistroga razuma je, je povedao plivanoši, pa sta potom oba nagovarjala njegove stariše, naj ga pošlejo v srednje šole.

Leta 1858 je dokončao srednje pa bogoslovne

šole i je bio 18 septembra za dühovnika po svećeni. Leta 1867 je poslao plivanoš, leta 1875 kanonik, leta 1884 púšpek, leta 1893 kardinal. Zatem ga je pa previdnost boža odpelala v Rim na tron svetoga Petra.

Gda je Leon XIII. odpotúvao v večnost, se je podao túdi patriarh Sarto v Rim k izvolitvi vrednoga naslednika. Te si je šče nanč mislo nej, či njega doleti ta visika i veličastna čest.

Gda je postao kardinal, si je z norije pogučao: „Dozđaj sam bio 9 let kaplan, 9 let plivanoš, 9 let kanonik, 9 let púšpek, zdaj ostanem 9 let patriarh, potom pa znankar 9 let rimpapa.“

Te reči so se pa spunile. Pri odebiranji novoga Kristušovoga namestnika je on dobo največ glasov. Gda je nato pitao kardinal Oreglija, či privoli v volitev, je odgovoro: „Či je nej mogoče, ka bi šo te kelih mimo mene, nej ka bi ga spio, — naj se zgodi vola Gospodova.“

Kak blisk se je raznesla po celom Rimi radostna vest, ka je zvoljeni za Kristušovoga namestnika patriarh Sarto. Lústvo se je veselilo pa navdúsúvalo, zato ka je znalo, ka je zvoljeni patriarh vreden te zvišene časti.

Novozvoljeni sv. Oča je držao za svoje živlensko nalogo: „Vse prenoviti v Krisztuši.“ Vse njegovo delovanje se je gibalo v toj smeri. Z apoštolskimi pismami je v red poslavo cerkveno spevanje, trúdio se je za zboljšanje cerkvenih razmer na Francoskom, obsodo je gibanje, štero je štelo katoličance nešternih držav odtrgati od Rima, nastavo je posebno adposlanstvo za preosnovanje cerkvenoga prava, njegovo največše delo pa, štero je na svetlo dao leta 1907, je okrožnica: „Pascendi Dominici Gregis“, štera je namenjena na nikoj spraviti modernizem.

Toga velkoga i gorečega vladara katoličanske cerkvi nega več med nami. Svojo blago dúšo je zdejno augusta 20, pa se je preselo v nebesa vživat večno veselje. Slava njegovomi spomini!

Angelska nedela.

„Bog je svojim angelom zapovedao, naj te čuvajo na vseh tvojih potáh“. (Ps. XC. 11.)

V nedelo, štera najbliže spada k meseci septembri, obhaja sv. maticerkv god angelov čuvarom. Dnes je ta nedela. Dnes je ta nedela. Dnes se začne te svetek i v molitvah cerkvenih bo trpo do dnes tjedna, to je osem dni. Dostojno je, naj i mi vseh osem dni se spominjamo iz svojih dobrih varivačov ki so nas že velikih nesreč duševnih i telovnih rešili. Naj pa bo iz srca kipila vsaki den v toj osmini zahvalna molitev našemi angeli čuvari na čast, prevdarimo eno malo versko pravico 1) ka so angelje i 2) kak nas čuyajo.

So angelje čuvarje. Jezuš je pravo „Njihovi angelje v nebi, vsikdar vidijo lice Očé mojega“ (Mat. XVIII. 10.) Od decé je to pravo. Deca pa ma človečo naturo, človeča natura ma zato čuvara angela.

Kda je sv. Peter v vozi bio so krščeniki neprestanoma molili za njegovo rešenje. Molitev njihovo je Bog poslušno i Petra po angeli na čuden način rešo z verig v noči. Ki kda bi trkao na dveri, kje so krščeniki bili vküp spravleni i se ogláso, so ne verivali, da bi on bio, nego pravili so „Angel njegov je“. (Dj. Ap. XII. 15.) Sveti očaki ednoglasno trdijo, da je tū guč od angela čuvara sv. Petra. Majo zato odrašeni tūdi angela varvača. Sveti Oremuš piše „Velika čast duš je, ka vsaka ma od začetka svojega narodenja angela odmenjenoga, naj jo čuva“.

Vsi majo angela čuvara, ešče grešniki. To pa zato, kak sv. Tomaž aquinski vči, naj po angelskom varstvi sebi ali drugim hūda ne včinijo.

Kakda nam pa pomagajo angelje čuvarje? 1. Naše molitve, zdiháje, dobra dela pred Boga nosijo i ga prosijo, naj je milostivno sprejme. Rafael nadangel je sam to pravo Tobiji »Kdare si s skuzami molo i si mrtve pokapao i si svoj obed popušćao, i si mrtve po dnevi v svojoj hiši skrivao, po noči pa pokapao, sem jaz tvojo molitev pred Gospoda noso“. (Tob. XII. 12.) 2. Na dobro nas opominajo, dajo nam dobre misli, navdihavajo nam žele na popolno življenje po Jezušovih rečeh „Bodite popolni, kak je vaš oča nebeski popolen“. (Mat. V. 48.) 3. V kraj držijo od nas hūdoga dūha, naj nam ne škodi v duši i časnih rečeh. Sveto pismo pravi „Angel Rafael je hūdiča zgrabio i ga je privezao v pūšćavi zgornjega Egipta“, (Tob. VIII. 3) naj ne škodi Tobiji. V jezere grehe bi privolili i

brez števila bi se nas pogūbilo, če ne bi meli angelov čuvarov. Bodimo za to dobroto zahvalni i vsaki den tetjednen kaj molimo svojemi angeli čuvari na čast pa njemi obečajnao, da bomo od njega navdihnjene dobre misli vsikdar nasledūvali.

„Bog je svojim angelom zapovedao, naj te čuvajo na vseh tvojih potáh“. Med vsemi našemi potmi ta najlepša je tista, štera k Jezušu pela. Oh kelikokrat me občuvao na njej moj Angel čuvar i pripelao k Jezušu! Do srca se genem nad tov njegovov dobrotov i zahvalen njem bom. Včinim, na koj me dober Bog opomina „Poslušni njegov glas“, (Exod. XXIII. 21.) bogao bom ga i rad hodo k Jezušu.

Kršćanski navuk.

Kakšo plačo slūži, ki Bogi kaj oblūbi i tisto verno drži? Dvojbo.

Je dužno deťe iti v samostan, če je mati tá oblūbi? Ne je dužno, ar tá oblūba ne valá. Vsaki samo za sebe more oblūbo delati.

Kakši greh vćini, če što oblūbo ne zdrži? Če je veliko reč oblūbo, smrtnoga, na priliko denem post; če pa malo, maloga, na priliko edno zdravomarjo.

Ki ne more dane oblūbe zdrzati, kaj naj vćini? Naj prosi od dūhovnoga očo odvėzo od njé, ali pa naj jo da v dnigo dobro delo spremeniti, štero lahko zvrši.

Vojska.

Kak je viditi s poročil, štera prihajajo z južnoga bojišća, je prišeo den sodbe za tiste srbske velikaše, ki so zakrivili zdašnje krvavo vojsko. Nad njimi se spunjavle pregovor, šteri pravi, ka što drugomi jamo kopa, on sam v njo spadne. Tūdi srbski vodilni krogi so kopali jamo, v štero so šteli pokopati bodočnost naše velke države, zdaj pa, kak vsa znamenja kažejo, pokopajo v to jamo bodočnost svoje lastne države. Naše čete idejo zmagovalno v notranjost Srbije, zavzemlejo najvažnije trdnjave i mesta, srbi pa morejo z velikimi zgūbitvami bežati pred njimi. Či bodo se dogodki za nas tūdi nadale tak vugodno razvijali, potom je vūpanje, ka bo moč Srbije v kratkom časi strta.

Z ruskoga bojišća prihajajo tūdi vugondi glasi. Dozdaj šće tam nej bilo vekše, odločilne bitke. Bile so samo menše obmejne praske, v šterih je pa zmagalo vseli naše vojaštvo. Rusé so

dozdaj povsedi pretepli naši vojaki, tak ka morejo bežati v notranjost svoje države. Zrok tomi je ruska nepripravljenost pa notrašnji nemiri, z drugim krajom pa velka hrabrost pa vitežtvo naših vrljih vojakov.

Na francoskom bojišći so že bili vekši spopadi. Zmagali so vseli nemci. Samo v zadnjih dnevaj je prišlo poročilo, štero pravi, ka so se francozi v ednom mestu dobro proti postavili, pa so dve nemškivi četi, šterivi sta v svojem vitežtvi predaleč prišli, vrgli nazaj pa zaplenili njivi orožje.

Na morji je šće nej prišlo do boja. Potoplenih je dozdoj samo par ladij, nekelko pa zaplenjenih.

Natančnejša poročila so eta:

Osvojenje Srbije

se približavle. Naše čete so v prvoj velikoj bitki srbe natelko premagale, ka vojački vodilni krogi majo vūpanje, ka celo Staro-Srbijo v kratkom časi osvojijo. V toj odločilnoj bitki, štera se je vršila 15 augusta, se je posebno vitežko obnašao varaždinski 16. pešpolk.

Srbski kral Peter

je odbežao z Niša v Vranjo. Kralovič Šandor je pa prišeo s svojim spremstvom v Kragujevac. Starejši kralov sin Jūri je bio ranjeni na glavi.

Srbska hūdodelstva.

Srbi svoje lūstvo s tem navdūšūjejo, ka njemi pravijo, ka je to križarska ali šveta vojska, štero bijejo proti nam. — V većih mestih so zmetali srbi čemer v stūdence, ka bi s tem spravili od življenja naše vojake. Naši vojaki pa zdaj z previdnosti velijo srbskomu prebivalstvu, naj prle ono pije z stūdencov, pa či njemi ne naškodi, potom pijejo naši vojaki.

Požarovec zavzeti.

Edno zadnje poročilo pravi, ka so naši vojaki osvojili že tūdi mesto Požarovec.

Srbi bežijo z Makedonije.

Z Makedonije, štero so srbi v balkanskoj vojski proti pogodbi vzeli bolgarom, bežijo zdaj srbi, zato ka se bojijo bulgarov, štere so tam tak kruto preganjali.

Bolgarska se pripravlja.

V Beč so prišla poročila, štera pravijo, ka se Bolgarija pripravlja na vojsko proti Srbiji. Sovražnosti se vsaki čas vtegnejo začnoti.

Carnogorci so

v zadnjih dnevaj večkrat šteli prestopiti mejo Hercegovine, samo ka so vseli z velikimi zgūbitvami bili vrženi nazaj.

Rusko bojišče.

Ruska carska družina se je odpelala s Petrograda, gde se je nej čutila zadosta varno pred nemci, v mesto Odesa. Tam so pripravili za njeno varnost vsa potrebna.

Velka zmaga nemcov.

Dneva 17. avgusta so nemške čete pri Stallupöneni premagale ruse. Boj je bio luti. Nemci so se borili z velikov hrabrostjov pa so zgrabili 3000 rusov i osvojili šest strojnih pušk. Rusi so mnogo strojnoga orožja, štero so v naglici nej mogli s sebov vzeti, spokvarili, ka ga sovražnik nebi mogeo rabiti.

Z Finskoga

so rusi vso svojo vojačijo pozvali domo. Ta vojačija je nastanjena zdaj pri Petrogradi.

Ruska ladja se potopila.

Edna velka ruska ladja, šteta je prevažala strelivo pa 4000 vojakov, je prišla v Zhodnom morji na mino pa se je pogrozila. Vsi vojaki so se vtopili.

Na Ruskom se

razširjavle reberija. Z Türskoga prihajajo glasi, ka se je na ruskom Kaukazi lüstvo poreberilo pa je vmorilo štiri ruske častnike i osemdeset vojakov. Ruska vlada je odpolala mnogo vojačije, ka bi te reberise vkrotili.

Na meji Galicije

se bijejo menše praske med ruskimi pa med našimi vojaki. V teh obmejnih praskaj je že mnogo ruskih kozakov spadnolo.

Polaki.

ki so že več sto let ječali pod ruskim jarmom, so z veseljom pozdravili naše pa nemške vojake, gda so tej prestopili rusko mejo pa prišli med njé. V naših vojakaj vidijo svoje osvoboditeile, zato pa vlada med njimi nepopisano veselje pa navdúšenost. Da bi samo tomi narodi, šteti je mogeo prestatu telko preganjanja, zasijalo znova sunce svobode, pa bi postala slovanska Polska páli tak slavna, kak je bila v davnih dnevaj!

Z francoskoga bojišča.

Nemški casar je po zmagi pri Lütthi šteo sklenoti mir z belgijci. Tej so njemi pa ponúdbo zvrnoli, zato trpi vojka dale. V zadnjih dnevaj prihajajo na Belgijsko francoske čete i je potakšem čakati, ka bo tam v kratkom časi vekša bitka.

Francoski vojaki slebo opravljeni.

Nemške novine pišejo, ka so tisti francoski vojaki, štete so nemci zavzeli, jako slabo opravljeni. Črevle pa obleko

majo raztrgano, vnogi nanč nemajo kapulov, patrone majo v paper zasükane, z motvozom zavite pa tak okoli šinjeka obešene.

Nemčija dobro pripravljena.

Z Berlina pišejo, ka se v Nemčiji vrši žetev v najlepšem redi. Uspeh žetve bo jako dober, tak ka je Nemčija preskrbljena z živežom edno leto naprej.

Na morji.

Nemci so potopili edno angleško ladjo, šteta je polagala mine v morje. Zvün toga pravijo dozday ešče nepotrjena poročila, ka se je blüzi Sicilije vršila pomorska bitka med nemci pa med nekšimi sovražnimi ladjami.

Vlovljeni ruski parnik.

Z Šplita se poroča, k je v južnoj Dalmaciji vlovleni pa zaplenjeni ruski parnik, šteti je bio naklajeni z žitom. Žüpan mesta Blato je dosegno, ka je oblast odala prebivalstvu mesta za 100.000 koron toga žita.

Angleži zgrabili 35 nemcov.

Na severnom morji je edna angleška križarica zgrabila 35 nemcov, ki so se na nizozemskom parniki „Tabanko“ pelali domo.

Türki küpili dve ladji.

Türska vlada razganja, ka je dve nemškivi ladji, šterivi sta priplavali v Dardanele, küpila od nemcov za 80 milion koron.

Napetost med Rusijov i Türčijov.

V Beč so prišla poročila, šteta pravijo, ka se je v zadnjih dnevaj razmerje med Rusijov i Türčijov poostriilo. Ruskoj vladí se ne vidi, ka je Türčija zbrála mnogo vojačije na rusko-türskoj meji, pa ka je položila dosta min v Čarno morje.

Romanija mobilizira.

Kak znamenja kažejo, se je Romanija odločila. Kral je odredo mobilizacijo. Zavolo toga bodo železnice na Romanskem bližanje dneve prevažale samo vojake pa vojačke reči.

Španska nepristranska.

Španska vlada je naznanila nemškoj vladi, ka v tom boji ostane nepristranska.

Angleži bi radi dobili Italijo na svojo stran.

V Londoni si jako prizadevlejo, ka bi Italijo pripravili do toga, ka bi stopila na stran rusov, francozov i angležov, pa naj bi tak postala nezvesta svojima zaveznikoma, nemcom pa nam. To prizadevanje njim je pa zaman, zato ka Italija pravi, ka či ne bo mogla

ostati nepristranska, potom stopi na našo stran.

Vojska med Grčijov i Türčijov?

Grčki poslanik v Bukarešti je izjavo, ka je vojska med Türčijov i Grčijov neizogibna, pa ka bo v to vojsko potegnjena tüdi Bulgarija, šteta je že odredila mobilizacijo.

Egipt v vojski z Nemčijov.

Kak poročajo z Kaire, je ministerstvo v Egipti razglasilo vojno stanje med Egiptom ino Nemčijov, pa je deželo izročilo angležkomi varstvu. Angleške čete smejo odzdaj po celoj deželi vršiti svoje vojne pravice.

Japonska nepristranska.

Od Japonske so se zadnje dneve vršili različni glasi. Edni z med teh glasov pravijo, ka Japonska šče ostati nepristranska, drugi glasi pa pravijo, ka je že naznanila Nemčiji, ka se nahaja ž njov v vojnom stanji.

Italija posreduje za mir.

Nemške novine „Frankfurter Zeitung“ so dobile poročilo z Rima, poleg šteroga si Italija prizadevle, ka bi se skleno mir med vojskúvajočimi se državami. Minister zvünešnjih zadev San Guilano je že večkrat meo pogovore zavolo toga z nemškim, francoskim pa z angležkim poslanikom. Italija nakani ostati nepristranska do konca boja pa je dala ostra navodila vsem prefektom pa listom, naj se toga držijo.

130 ranjencov pripelali v Budapešto.

Dneva 18 avgusta so pripelali z Zemuna v Budapešto 130 vojakov, ki so bili ranjeni v boji pri Šabaci. Vsi tej ranjenci pripovedavlejo, kak hrabro i vitežko se vojüjejo naši vojaki.

Dari naš slovincov.

Smodiš Marijanka prt; Marič Lena 1 k. Iz Žizkov: Gerič Bára 2 k.; Varašanec Marija prt, Krampač Kata 10 k., prt i hlače, Cigan Jožef 2 k., Cigan Matjaš 1 k., Ritlop Štefan 1 k., Kotnjek Marija 1 k. Iz Čerensovec: Saláj Mihály 1 k. Iz Gomilic: Lebar Geta 3 k., Ferenčak Jožef 1 k. Iz Sr. Bistrice: Kreslin Ivan 1 k., Kolenko Ana 40 fil. Hanc Jula z Žizkov sühe slive. Ritlop Kata z Bednjaj 1 k., Kreslin Martin z Sv. Bistrice 1 k., Kolenko Kata z D. Bistrice 1 k., Čurič Treza z Čerensovec 1 k., prt i capo; Žunič Kata z Čerensovec prt; Kelenc Treza z Sv. Bistrice 1 k., Kreslin Ana z D. Bistrice 5 k., i robačo; Štimec Jürij z Sv. Bistrice 20 k., Horvat Magda z D. Bistrice 1 k., Récek Štefan z Žizkov 1 k., z Trnja: Hozjan Kata 2 k., Tkalec Ana 1 k. 20 f. i 3 robače pa hlače, Bohneč Jožef 1 k., Koštric Treza 1 k., Copot Matjaš 1 k., Čurič Štefan 1 k., Rós Magda 1 k., Horvat

Marija 1 k., Šerbič Marijanka vankiš, prt, stolnico; Kocet Ana prt, Djürek Marijanka 2 prta, 1 hlače, Dominko Lena cape, Horvat Marija prt, Rós Magda cape, Zadavec Ana cape, i hlače, Magdič Ivan 2 k., Horvat S. Matjaša dovica 2 prta, 1 robačo, 1 brisačo, Sobočan Aga 2 k., Horvat Janoš 1 k. Vsem Bog povrni jezerokrát.

Najnoviješe.

Nemci v Belgiumi.

Nemška vojska slavno ide naprej. *Namür*, belgijski varaš je že dugi čas strelala. V četrtek so naslednje vse trdnjave zavzete i tak je *Namür* že v Nemcom poselstvi. Velki del Belgiuma je že pod nemškov vladov. Za vladarnika je imenüvani baron *Goltz*.

Naše vojske v Rusiji.

Vogrske i austrijanske vojske poleg vode Vistule idejo naprej. Prek so stopile Lise Gore i prišle do *Radomo*. Poleg *Novosielice* so nazaj pobili 20.000 ruskih vojakov.

Poleg *Krasnika*, kde se je blüzi 200.000 lüdi borilo, so rusi 26-ga augusta pobiti i do *Lublina* nazaj stirani.

V Srbiji.

Uvaci i *Vardisti* so naši vojaki nazaj stirali Srbe, ki so na našo granico šteli vdreti.

*

Zvoljenje Rimpapa se začne 31. augusta. Naše monarkije kardinali: Csernoch estergomski hercegprinaš, Hornig vesprimski püšpek, Piffi, bečki, Bauer olmuški i Skrbenski praški nadpüšpeki so že odišli v Rim, da tam v tak zvanom konklavi postavijo papo s kardinalmi, ki pridejo ta iz celoga sveta.

Pastirski list našega püšpeka.

Vnjem nas opominajo, naj:

1. se ne damo zapelati od tistih, ki pravijo, ka papirnati penezi ne valajo. Država samo teliko papirnati penez da narediti, keliko kovine (zlata, srebra, itd.) ma prihranjenoga.

2. Naj dobro gorshranimo izkaznice, štere smo dobili, če smo vajakom kaj odali, ar za nje dobimo gotove peneze.

Preporačajo nam pa v njem, naj po vecerah na sküпно molbo v cerkváh v küp hodimo i polsko delo cela občina zdrüženo opravi ednok ednomi, drügoč drügomu, ki svoje v boji majo, pa malo deco naj za časa dela lüdstvo v šolo na pazko znosi, ka doma kak še nesreče ne napravi.

Dovolijo tüdi, ka se sme po nedelah i svetkah delati, boža slüžba se sme raner držati, popoldnešnja se pa lahko na večér prestavi.

Vse pa pobüdjavajo na düšno moč i vsmilenost.

Glási.

Sobota. 18 ga je velika slvasnost bila vu cerkvi na den kralovoga narodjena, pri šteroj je domači g. ešp. pleb. mešo i predgo držao, varaška gospoda je pa med mešov lepo popevala.

Krog. Deucsh, grofofski sluga je šest sinov poslao na bojišče, dva sta pa doma ešče na to pripravljeniva.

Črnci. Lani je na veliko mešo, gda je v toj vesi proščenye bilo, eden mladenec morjen. Letost so mladenci sobočke fare ti grehoto tak nodomesteli, ka ni eden ne šo v krčmo, nego „veš oh Maria“ pesem popevajoč na svoj dom.

Toča je bila preminoče dneve je na našoj krajini vnogo kvara včinila. Lendavski goric je tüdi en taó pokončani.

Na smrtnoj posteli zgorela. Strašna nesreča se je zgodila 15 augusta v Beči. Tam je ležala v svojem stanüvanji že koli devet mesecov na jetiki bolna 60 letna Genovefa Prošer. Približavala se njoj je že smrt, njeno telo je bilo samo šče kost pa koža. Poleg betežnice je goro posvet, posoda je bila napunjena s petroljom. Na imenüvani den je šla zajtra k meši njena dvorjenica ali strežnica, pa je povrgla betežnico samo v zaklenjenoj sobici. Nej dugo potom se je čülo z sobice kričanje za pomoč. Prišli so sosede, ki so opazili, ka se pri špranjaj pri dvarej kadi gosti dim. Vdrli so nato v sobico. Tam so najšli, ka je bila postel, na šteroj je ležala bolnica, vsa v plameni. Ogen so hitro pogasili. Mirajoča sirota je pa dobile grozne opekline. Gda je prišco zdravnik, je bila že mrtva. Brščas je betežnica prvrгла posvet, pa se je petrolej razlejao po posteli, štera se je nato začnola goreti.

Mesto zrakostrojov — štrki. Solnogračke novine pišejo, ka je v njüvom mestu med prebivalstvom zišla velka kriča, zato ka so ober mesta vidli letati več zrakostrojov. To razburkanje se je pa včasik poleglo, gda so te „zrakostroje“ malo bole natenci poglednoli. Opazili so namreč, ka so to nej bili zrakostroji, šteri bi njim šteli mesto razrüšiti z bombami, nego so bili to štrki, šteri so veselo letali po zraki.

Usodna norija. Bogátaj Jerneja, kmeta z Sühoga dola pri Trati, so dražili, ka bo sojeni po naglom sodi, zato ka ma revolvo brezi orožniškoga lista. Toga se je Bcgataj tak prestrašo, ka si je na šinjeki prezeao žile.

400 hiž zgorelo. V mestu Nadvorni (Galicija) v ednoj pekarni je nastao ogen, šteri se je zavolo vetra strašno hitro širio pa nešternih vüraj vpepelo 400 hiž. Življenje je zgübilo 6 oseb. Gda je prišla ognjegasna bramba z Stanislava, so ogen omejili. Zgorela je mestna hiža, pošta, starodavna rusinska cerkev. Najbole prizadeti je židoski del mesta. Več sto lüdi je brezi strehe.

Jezuiti v nemškoj vojski. Znano nam je že, kak je nemška vlada preganjala patre jezuite pa je krivila, ka so praj nej dobri rodoljübi, ali pa ka so brezdomovinci. Vnogo jih je zavolo toga moglo zapüstiti nemčijo, ki so pa ostali doma, so bili tüdi brezi pravic; nej so smeli nositi redovniške obleke, nej so smeli predgati, nej spovedavati pa nanč popevane meše so nej smeli slüžiti. Zdaj, ka je nastala vojska, se je včasi oglasilo 95 teh nemških jezuitov, ki so bili na Nizozemskom, pa so se ponüdili za slüžbo v vojsko. Prošnja njim je bila poslühnjena, pa so tak z drügimi nemškimi vojaki šli v boj proti sovražniki. S tem so tej patri jezuiti najbole na laž postavili tisto krivo potvarjanje, s šterim je preganjajo prostožidarci nej samo v Nemčiji nego tüdi v drüгих državaj.

Žmeten čarnovojnik. Karol Huber z Galbruna, ki je mogeo iti v vojsko kak čarnovojnik, ma žmečave 157 kil. S tov težov je, či nej najžmetnejšik čarnovojnikov. Djali so ga v sanitetno slüžbo prostovolne rešüvalne družbe.

Pošta.

M. I. Jaska. Dvej koroni sam dobo, hvala.

To je tisti stroj

(mašin), z šterim si lahko dosta penez správi ešče tisti kmet, ki samo 2—3 kravi má.

Presvetitve dá

Alfa-Separator R.T.

Budapest, VI., Lomb-utca 11.